

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 25/4/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 286/47132

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Έγκριση φυτοπροστατευτικού προϊόντος με τη δραστική ουσία γλυφοσάτη»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 4655/22-03-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Γ. Δημαράς, Κ. Ιγγλέζη, Σ. Αραχωβίτης, Γ. Ακριώτης, Σ. Αναγνωστοπούλου, Ε. Αυλωνίτου, Φ. Βάκη, Σ. Βαρδάκης, Π. Δριτσέλη, Ν. Ηγουμενίδης, Μ. Θελερίτη, Μ. Θρασανιώτης, Α. Καββαδία, Γ. Καΐσας, Ε. Καρακώστα, Φ. Καρασαρλίδου, Π. Κοζομπόλη, Α. Κουράκης, Γ. Κυρίτσης, Ι. Μικελογιαννάκης, Κ. Μορφίδης, Γ. Μπαλαούρας, Σ. Μπαλλής, Α. Μπαλωμενάκης, Ν. Ξυδάκης, Γ. Πάλλης, Γ. Πάντζας, Χ. Παπαδόπουλος, Ν. Παρασκευόπουλος, Κ. Παυλίδης, Δ. Ρίζος, Κ. Σέλτσας, Α. Σταμπουλή, Ι. Στέφος, Γ. Στογιαννίδης, Γ. Ψυχογιός** και **Ν. Φίλης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά «με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ» αποτελεί το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο αξιολόγησης δραστικών ουσιών, οι οποίες προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως συστατικά σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα (δηλαδή, ζιζανιοκτόνα, εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα κ.λπ.), καθώς και της διαχείρισης του κινδύνου από τη διάθεση στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ο ίδιος κανονισμός ορίζει το ρυθμιστικό πλαίσιο αξιολόγησης και διάθεσης στην αγορά των σκευασμάτων που περιέχουν δραστικές ουσίες με φυτοπροστατευτική δράση.

Το Κράτος-Μέλος Εισηγητής για την επανέγκριση της δραστικής ουσίας glyphosate ήταν η Γερμανία, ενώ κατά την αξιολόγηση κανένα Κράτος-Μέλος δεν έθεσε θέμα σχετικά με πιθανή καρκινογόνο δράση της εν λόγω δραστικής ουσίας.

1. Το glyphosate, ως δραστική ουσία, χρησιμοποιείται ως συστατικό σε καθολικά ζιζανιοκτόνα με χρήση τόσο σε καλλιέργειες μεγάλης έκτασης όσο και σε μη καλλιεργούμενα εδάφη. Υπάρχουν πλείστα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν glyphosate, τόσο στη χώρα μας όσο και σε όλα τα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. Τα φυτοπροστατευτικά αυτά προϊόντα (φπ) - σκευάσματα έως το 2000 ήταν αποκλειστικά της εταιρείας Monsanto και μετά το 2000 παράγονται από ένα πλήθος εταιρειών.

Για τις εθνικές εγκρίσεις λαμβάνονται πάντα υπόψη οι εθνικές απαιτήσεις που έχουν οριστεί με την αριθμ. 14309/162816/22-12-2014 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αντικατάσταση των εθνικών απαιτήσεων κατά την αξιολόγηση για έγκριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων» (Β' 3621/31-12-2014), βάσει του άρθρου 36(3) του προαναφερθέντος Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009 : «Όταν οι ανησυχίες ενός κράτους μέλους όσον αφορά την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή το περιβάλλον δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με τη θέσπιση των εθνικών μέτρων άμβλυσης του κινδύνου που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, το κράτος μέλος δύναται να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια στο φυτοπροστατευτικό προϊόν στο έδαφός του εάν, λόγω των ειδικών περιβαλλοντικών ή γεωργικών συνθηκών του, έχει αιτιολογημένους λόγους να πιστεύει ότι το υπό εξέταση

προϊόν εξακολουθεί να παρουσιάζει απαράδεκτους κινδύνους για την υγεία των ανθρώπων και των ζώων ή για το περιβάλλον.

Το εν λόγω κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως το αιτούντα και την Επιτροπή για την απόφασή του και παρέχει σχετική τεχνική ή επιστημονική αιτιολόγηση.

Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα προσβολής απόφασης απόρριψης της αδειοδότησης του προϊόντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή άλλων οργάνων προσφυγής.»

Τέτοια επιχειρήματα, αιτιολογημένα επιστημονικά η χώρα μας δεν διαθέτει.

Επίσης, υπάρχουν πολλές ερασιτεχνικές άδειες διάθεσης στην αγορά για την εν λόγω δραστική, καθώς από την αξιολόγηση των εν λόγω σκευασμάτων συνήθως δεν αποδίδονται φράσεις κινδύνου, με βάση μελέτες που αφορούν στο σκεύασμα. Όλες οι ερασιτεχνικές άδειες πληρούν τις προϋποθέσεις της αριθμ. 9519/105300/21-08-2014 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Χορήγηση άδειας διάθεσης στην αγορά σε σκευάσματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων για ερασιτεχνική χρήση» (ΑΔΑ: ΒΜΟΗΒ-7ΨΙ) και δύναται να έχουν κοινή αξιολόγηση με ίδιο επαγγελματικό φυτοπροστατευτικό προϊόν.

Στην αξιολόγηση των δραστικών ουσιών εμπλέκονται τόσο η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) όσο και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA), η λειτουργία των οποίων είναι ανεξάρτητη από την Επιτροπή της Ε.Ε.

Για τη δραστική ουσία glyphosate και οι δύο προαναφερθείσες ανεξάρτητες αρχές κατέληξαν, μετά από αξιολόγηση του συνόλου της κατατεθειμένης επιστημονικής και δημοσιευμένης έρευνας, ότι η διάθεσή της στην αγορά πληροί τα κριτήρια του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009 και μπορεί να κυκλοφορεί με ασφάλεια στην ευρωπαϊκή αγορά. Παράλληλα, από την εναρμονισμένη ταξινόμησή της, βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των Οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1907/2006», η εν λόγω δραστική ουσία δεν χαρακτηρίζεται ως καρκινογόνος.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ΟΗΕ, η Κοινή Συνάντηση επί των Υπολειμμάτων των Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων (Joint Meeting on Pesticide Residues - JMPR) της Διεθνούς Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO), συμπέρανε, τον Μάιο του 2016, ότι το glyphosate είναι απίθανο να παρουσιάσει κίνδυνο καρκινογένεσης για τους ανθρώπους δια της διατροφής. Καθώς η αμφιβολία για το glyphosate ήρθε από την περιοδική έκθεση του IARC (International Agency for Research on Cancer), ο οποίος έχει ως 'μητρικό οργανισμό' τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ακόμα και στο πλαίσιο του ΟΗΕ/WHO το glyphosate τελεσιδικά δεν θεωρείται καρκινογόνο δια της διατροφικής οδού. . Είχε προηγηθεί η ταξινόμηση στις 20 Μαρτίου 2015 από την Διεθνή Υπηρεσία Έρευνας για τον Καρκίνο (IARC International Agency for Research on Cancer) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) του πιο ευρέως παγκοσμίως χρησιμοποιούμενου ζιζανιοκτόνου Roundup αλλά κ.α σκευασμάτων (και όχι της δραστικής ουσίας glyphosate) ως πιθανώς καρκινογόνου για τον άνθρωπο .

Όσον αφορά στο ενωσιακό προφίλ του glyphosate, υπήρξαν οι εξής εκτελεστικοί κανονισμοί:

1. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1885/2015 παρατάθηκε η ημερομηνία λήξης της έγκρισής του από 31-12-2015 σε 30-06-2016 (μαζί με πολλές άλλες δραστικές ουσίες).
2. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1056/2016 παρατάθηκε η ημερομηνία λήξης της έγκρισής του από 30-06-2016 σε «6 μήνες από την ημερομηνία παραλαβής της γνώμης της επιτροπής αξιολόγησης κινδύνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων από την Επιτροπή ή 31η Δεκεμβρίου 2017, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη».
3. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1313/2016 τροποποιήθηκαν σημαντικά οι όροι έγκρισής του, ώστε να ενσωματωθούν οι εξής περιορισμοί: α) να χρησιμοποιείται αποκλειστικά ως ζιζανιοκτόνο και όχι ως αποξηραντικό καλλιεργειών πριν από τη συγκομιδή και β) τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που το περιέχουν να μην περιέχουν την βοηθητική επιφανειοδραστική ουσία POE-tallowamine, η οποία βρέθηκε με

«σημαντική τοξικότητα ... σε όλα τα καταληκτικά σημεία που διερευνήθηκαν. Πρόσθετες ανησυχίες επιστημάνθηκαν όσον αφορά τη δυνατότητα της ουσίας POE-tallowamine να επηρεάζει αρνητικά την ανθρώπινη υγεία όταν χρησιμοποιείται σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν glyphosate...»

4. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 2324/2017 επανεγκρίθηκε για πέντε μόνο έτη, με τους προαναφερόμενους περιορισμούς και την υποχρέωση των Κρατών-Μελών να περιορίσουν τη χρήση του σε περιοχές που επισκέπτεται το ευρύ κοινό. Επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη αναφορά δεν αποτελεί περιορισμό κατά τις εγκρίσεις αλλά περιορισμό κατά τη χρήση.

Σήμερα, σε κανένα Κράτος-Μέλος της ΕΕ δεν υφίστανται απαγορεύσεις ειδικά στη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων με δραστική ουσία glyphosate, ερασιτεχνική ή επαγγελματική. Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), ως Συντονιστική Εθνική Αρχή (ΣΕΑ) για τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009, συμμετέχει στη συζήτηση για την τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ποιότητας και ανεξαρτησίας των επιστημονικών μελετών, η οποία συζήτηση βρίσκεται ακόμα σε πρωτόλειο στάδιο. Επισημαίνεται ότι σκοπός της απόδοσης προστασίας και εμπιστευτικότητας στις κατατεθειμένες μελέτες είναι να δίνονται κίνητρα στη βιομηχανία να παράγει τις εν λόγω μελέτες για να στηρίξει την ασφάλεια των χρήσεων. Εάν εκλείψει το κίνητρο, θα εκλείψουν τεχνιολογικά και οι ασφαλείς χρήσεις. Πλέον των ανωτέρω, αναφέρονται τα κάτωθι κατ'αντιστοιχία με τα αριθμημένα ερωτήματα της εν λόγω Ερώτησης:

1. Παρατάσεις των εγκρίσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν τη δραστική ουσία glyphosate, κατά την έννοια της «ανανέωσης της άδειας» του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009, δεν έχουν ακόμα λάβει χώρα. Οι τελευταίες εγκρίσεις που δόθηκαν τον Μάρτιο του 2018, αφορούν σε αιτήσεις για τις οποίες η χώρα μας ήταν Ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέλος και τις οποίες έχει αξιολογήσει και αρχικά χορηγήσει η Γαλλία ως Κράτος-Μέλος Εισηγητής. Για την ημερομηνία λήξης των εν λόγω εγκρίσεων εφαρμόστηκε το άρθρο 32.1 του ίδιου κανονισμού.
2. Σήμερα, σε κανένα Κράτος-Μέλος της ΕΕ δεν υφίστανται ειδικά περιοριστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας λήξης των εγκρίσεων, σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα με δραστική ουσία glyphosate.
3. Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, ως ΣΕΑ για τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009, δεν έχει λάβει γνώση προγραμμάτων εξεύρεσης εναλλακτικών λύσεων στη χρήση του glyphosate, ούτε από τα συμπεράσματα των μέχρι σήμερα αξιολογήσεων βρίσκει σκόπιμη την εφαρμογή τέτοιων, πέραν του γενικότερου πλαισίου που θέτει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ), του άρθρου 4 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ «σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων», για το σύνολο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
4. Εναρμονισμένοι δείκτες κινδύνου, κατά την έννοια του άρθρου 15 της παραπάνω οδηγίας 2009/128/ΕΚ, δεν έχουν οριστεί ακόμα. Παρόλα αυτά, έχουν οριστεί εθνικοί δείκτες μέσω του ΕΣΔ, το οποίο ΕΣΔ ήδη επανεξετάζεται, σύμφωνα και με την υποχρέωση του άρθρου 4.2 της εν λόγω οδηγίας.
5. Όπως προαναφέρθηκε, το glyphosate πληροί τα αυστηρά κριτήρια ασφαλείας του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009 και όλα τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που το περιέχουν, θα αξιολογηθούν για την ανανέωσή τους με βάση τη διαδικασία του άρθρου 43 του εν λόγω κανονισμού.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Γ. Δημαρά
2. Βουλευτή κα Κ. Ιγγλέζη
3. Βουλευτή κ. Σ. Αραχωβίτη
4. Βουλευτή κ. Γ. Ακριώτη
5. Βουλευτή κα Σ. Αναγνωστοπούλου
6. Βουλευτή κα Ε. Αυλωνίτου
7. Βουλευτή κα Φ. Βάκη
8. Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη
9. Βουλευτή κα Π. Δριτσέλη
10. Βουλευτή κ. Ν. Ηγουμενίδη
11. Βουλευτή κα Μ. Θελερίτη
12. Βουλευτή κ. Μ. Θραψανιώτη
13. Βουλευτή κα Α. Καββαδία
14. Βουλευτή κ. Γ. Καϊσα
15. Βουλευτή κα Ε. Καρακώστα
16. Βουλευτή κα Φ. Καρασαρλίδου
17. Βουλευτή κα Π. Κοζομπόλη
18. Βουλευτή κ. Α. Κουράκη
19. Βουλευτή κ. Γ. Κυρίτση
20. Βουλευτή κ. Ι. Μιχελογιαννάκη
21. Βουλευτή κ. Κ. Μορφίδη
22. Βουλευτή κ. Γ. Μπαλαούρα
23. Βουλευτή κ. Σ. Μπαλλή
24. Βουλευτή κ. Α. Μπαλωμενάκη
25. Βουλευτή κ. Ν. Ευδάκη
26. Βουλευτή κ. Γ. Πάλλη
27. Βουλευτή κ. Γ. Πάντζα
28. Βουλευτή κ. Χ. Παπαδόπουλο
29. Βουλευτή κ. Ν. Παρασκευόπουλο
30. Βουλευτή κ. Κ. Παυλίδη
31. Βουλευτή κ. Δ. Ρίζο
32. Βουλευτή κ. Κ. Σέλτσα
33. Βουλευτή κα Α. Σταμπουλή
34. Βουλευτή κ. Ι. Στέφο
35. Βουλευτή κ. Γ. Στογιαννίδη
36. Βουλευτή κ. Γ. Ψυχογιό
37. Βουλευτή κ. Ν. Φίλη